

**HOTUBA YA MHE. JAJI DKT. ELIEZER MBUKI FELESHI,
MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI KATIKA MAADHIMISHO YA
SIKU YA SHERIA NCHINI KWENYE VIWANJA VYA CHINANGALI JIJINI**
DODOMA TAREHE 01 FEBRUARI, 2024

Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania;

Mhe. Profesa Ibrahim Hamis Juma, Jaji Mkuu wa Mahakama ya Tanzania;

Mhe. Dkt. Tulia Ackson, Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Rais wa Umoja wa Mabunge Duniani (IPU);

Mhe. Balozi Dkt. Pindi Hazara Chana, Waziri wa Katiba na Sheria;

Wahe. Majaji wa Mahakama ya Rufani Tanzania;

Mhe. Khamis Ramadhan Abdalla, Jaji Mkuu wa Zanzibar;

Mhe. Mustapher Mohamed Siyani, Jaji Kiongozi Mahakama Kuu ya Tanzania;

Wahe. Majaji wa Mahakama Kuu ya Tanzania;

Wahe. Mawaziri na Naibu Waziri mliopo;

Wahe. Majaji Wakuu Wastaafu pamoja na Majaji Wastaafu wa Mahakama ya Rufani na Mahakama Kuu;

Mhe. Dkt. Mwinyi Talib Haji, Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar;

Mhe. Dkt. Rosemary Staki Senyamule, Mkuu wa Mkoa wa Dodoma;

Prof. Elisante Ole Gabriel, Mtendaji Mkuu wa Mahakama;

Mhe. Sylvester Joseph Kainda, Msajili wa Mahakama ya Rufani na Kaimu Msajili Mkuu wa Mahakama;

Bi. Mary Gasper Makondo, Katibu Mkuu Wizara ya Katiba na Sheria na Makatibu Wakuu mliopo;

Mhe. Balozi Profesa Kennedy Godfrey Gastorn, Naibu Mwanasheria Mkuu wa Serikali;

Bw. Shaaban Ramadhan Abdalla, Naibu Mwanasheria Mkuu Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar;

Bw. Sylvester Anthony Mwakitalu, Mkurugenzi wa Mashtaka;

Dkt. Boniphace Nalija Luhende, Wakili Mkuu wa Serikali;

Mhe. Mwenyekiti wa Kamati ya Bunge ya Katiba na Sheria;

Wahe. Wabunge wote mliopo;

Bw. Frank Kanyusi Frank- Kabidhi Wasii Mkuu na Afisa Mtendaji Mkuu, Wakala wa Usajili, Ufilisi na Uhamini (RITA);

Bi. Javelin Jason Rugaihuruza, Kaimu Naibu Mkurugenzi wa Mashtaka na Bw. Mark Eldad Mulwambo – Kaimu Naibu Wakili Mkuu wa Serikali; Wakili Harold Giliard Sungusia, Rais wa Chama cha Mawakili wa Kujitegemea (Tanganyika Law Society – TLS) na Waheshimiwa Marais na Wenyeviti wa Vyama vingine vya Kitaaluma (JMAT, TAWJA, TPBA, TAMWA, TRJA na TANLAP);

Waheshimiwa Mabalozi na Wawakilishi wa Mashirika ya Kimataifa; Wahe. Wasajili, Naibu Wasajili, Watendaji wa Mahakama, Mahakimu, Mawakili wa Serikali na wa Kujitegemea;

Wakuu wa Vyombo vya Ulinzi na Usalama;

Waheshimiwa Viongozi wa Dini;

Wanahabari;

Ndugu Viongozi, Wakuu wa Taasisi mbalimbali na Wageni wote waalikwa;

Mabibi na Mabwana.

**NAWASALIMU KWA JINA LA JAMHURI YA MUUNGANO WA
TANZANIA, ...**

Mheshimiwa Rais,

Tunatambua jinsi ulivyo mstari wa mbele kuhakikisha changamoto mbalimbali zinazoukabili mfumo wa Haki Jinai zinapungua au kuondolewa kabisa. Kama unavyokumbuka, tarehe 31 Januari, 2023 ulizindua Tume ya Kuangalia Jinsi ya Kuboresha Taasisi za Haki Jinai nchini ambapo Tume hiyo pamoja na mambo mengine, ilipewa jukumu la kutafuta kiini cha changamoto zinazoathiri Haki Jinai nchini na kutoa mapendekezo yatakayosaidia kuondoa changamoto katika mnyororo mzima wa mfumo wa Haki Jinai nchini zinazosababisha wananchi kutopata haki zao ipasavyo.

Pia, uliielekeza Tume hiyo ifanye mabadiliko mbalimbali ikiwemo kuangalia fikra za kiutendaji, mahusiano kati ya taasisi za Haki Jinai na raia na kuzitaka taasisi za Haki Jinai kuendesha na kusimamia Haki Jinai kwa kuzingatia misingi ya sheria, weledi, usawa, uadilifu pamoja na mila na desturi zetu. Tume hiyo ilifanya kazi yake na kuwasilisha Taarifa yake kwako mnamo tarehe 15 Julai, 2023 ambapo siku hiyo hiyo ulielekeza uandaliwe Mpango wa kuwahabarisha Wananchi kuhusu maudhui ya Taarifa hiyo.

Mheshimiwa Rais,

Nampongeza Mhe. Jaji Mkuu na Mahakama ya Tanzania kwa ushiriki wake toshelevu kwenye Tume ya Mhe. Jaji Chande na kwa kuchukua hatua Madhubuti ya kuisoma Taarifa hiyo na mapendekezo yake na kuelekeza utekelezaji mara moja wa mapendekezo yaliyo ndani ya uwezo wake

yakiwemo yale yasiyohitaji mabadiliko ya sheria au rasilimali za ziada. Aidha, kitendo cha utayari usio na shaka wa Mahakama kuendelea kushirikiana kwa karibu na Kamati ya Rais ya Utekelezaji wa mapendekezo ya Tume hiyo ambayo uliyaridhia na kuelekeza utekelezaji wake ni cha kuigwa na wadau wote.

Kwa muktadha huo, haishangazi sasa Mahakama imeamua kuchochea kasi ya utekelezaji wa mapendekezo uliyoyaridhia kuitia Kauli Mbiu inayotukumbusha wadau wote wa Haki Jinai kujitathmini na kuchukua hatua za haraka kushirikiana na Kamati yako kuweka mkakati kabambe wa utekelezaji na kufanya utekelezaji haraka iwezekanavyo.

Mheshimiwa Rais,

Jitihada na mikakati uliyoianzisha ambazo Mahakama leo inazipatia uzito wa kutosha katika maboresho ya mfumo wa Haki Jinai nchini, ziko katika mwelekeo sahihi kwani yapo mataifa mengine yamekumbwa na changamoto katika mifumo yake ya Haki Jinai na kubaini umuhimu wa kuwashirikisha wadau. India ni mojawapo ya Nchi iliyokumbana na changamoto za kukosekana kwa ushirikiano na uratibu mzuri mionganoni mwa wadau wa Haki Jinai.

Mnamo tarehe 29 Agosti, 2021, Jaji Mstaafu *Ved Prakash Sharma* wa Mahakama Kuu ya Delhi nchini India katika wasilisho lake kwenye Semina ya Kitaifa ya Stadi za Uongozi kwa Viongozi Wakuu wa Wilaya na Majaji (National Seminar for Principal District and Sessions Judges on Leadership

Skills) kuhusu “Effective Management of Stakeholders in Justice Delivery System” alisema:

“Different Mandates but the Common Goal: The old saying is, "No man is an island"; because almost every project involves other people or agency. Justice delivery system being no exception; we should try our best to integrate the efforts and energies of various stakeholders who have different mandates but the common goal – dispensation of justice through determination of truth. It is high time to acknowledge this reality and to proceed accordingly”.

Tafsiri isiyo rasmi ya nukuu hiyo ni kwamba:

“Majukumu tofauti katika lengo moja: Methali ya kale inasema, “Hakuna binadamu anayeweza kuishi kama kisiwa” kwa sababu karibu kila jambo au mradi unahusisha watu au taasisi nyingine. Mfumo wa utoaji haki nao hauko tofauti; tunapaswa kujitahidi kwa kila hali kuunganisha jitihada na nguvu za wadau mbalimbali wenye dhamana ya kutekeleza majukumu tofauti tofauti ya utoaji haki kwa njia ya ukweli. Ni muda muafaka kuubali ukweli huu na kusonga mbele ipasavyo”.

Kwa mujibu wa lbara ya 107A(1) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977, Mamlaka ya mwisho ya utoaji haki katika Jamhuri ya Muungano yamewekwa chini ya Mahakama ya Tanzania. Hata

hivyo, Mahakama pekee haiwezi kufanikisha jukumu hilo bila kushirikisha wadau wengine ikiwemo Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali, Mabaraza yenye dhamana ya kutoa maamuzi, Chama cha Mawakili Tanganyika, Jeshi la Polisi, Magereza, TAKUKURU, Taasisi za Elimu na Mamlaka ya Mapato Tanzania.

Kwa muktadha huo, nukuu niliyoirejea hapo juu inaakisi maudhui ya Kauli Mbiu ya mwaka huu kwani wadau wa haki katika sekta ya umma na sekta binafsi wana nafasi kubwa na muhimu katika kuisaidia Mahakama kutekeleza jukumu lake la utoaji Haki ambayo ni nguzo muhimu kwa ustawi wa Taifa letu. Utoaji haki utafanikiwa iwapo wadau wote wa Mahakama watashirikiana.

Mheshimiwa Rais,

Kauli Mbiu ya mwaka huu inatutaka wadau wote wa Haki kuonesha namna tunavyoweza kushiriki katika kuboresha mfumo wa Haki Jinai kwa mujibu wa majukumu tuliyopewa. Kwa uzoefu na ufahamu wangu hakuna binadamu asiyeguswa kwa njia moja au nyingine na Haki Jinai. Hivyo, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kama mdau muhimu wa Haki Jinai itaendelea kutekeleza wajibu wake kwa kufanya tafiti na kutoa ushauri wa kisheria; kutekeleza jukumu la uandishi wa sheria na kanuni zinazohusiana na Haki Jinai kwa kushirikiana na wadau wengine; kuwasimamia vyema wanasheria wanaofanya kazi katika Sekta ya Umma; kuzifanya kazi kwa umahiri zaidi taarifa za utendaji kutoka Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Ofisi ya

Wakili Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Kabidhi Mkuu wa Serikali na Ofisi ya Mwandishi Mkuu wa Sheria; na kufanya maamuzi ya kimkakati kupitia Timu ya Serikali ya Sheria (Government Legal Team) ili kutoa ushauri stahiki kwa Serikali, Bunge na Mahakama ipasavyo.

Naipongeza sana Tume ya Mhe. Jaji Chande kwa kazi kubwa iliyofanya. Aidha, nakupongeza sana wewe Mhe. Rais kwa kuiteua Tume hiyo kuwa Kamati inayoendelea kuwashirikisha wadau wote muhimu kuandaa mikakati ya kutekeleza maamuzi uliyoyatoa baada ya kupokea Taarifa na mapendekezo yake.

Mheshimiwa Rais,

Miongoni mwa maeneo yaliyopendekezwa kufanyiwa maboresho na Tume ambayo umeielekeza Kamati kushirikiana na wadau kuyatengenezea mikakati ya utekelezaji ni kuimarisha ulinzi wa mashahidi, kuondoa mamlaka ya ukamataji hovyo wananchi, kupitia upya makosa ya uhujumu uchumi na utaratibu wa kutoa dhamana, kuweka ukomo wa muda wa upelelezi, kurekebisha tafsiri ya makosa tangulizi ya kosa la utakasishaji fedha haramu na kupitia upya adhabu ya kifo kwa kuiwekea masharti mapya ya utekelezaji ili isiwe adhabu pekee mbele ya Mahakama.

Sheria na Kanuni nyingine zinazofanyiwa kazi ni Sheria ya Tawala za Mikoa, Sura ya 97; Sheria ya Serikali za Mitaa (Mamlaka za Miji), Sura ya 288; Sheria ya Mwenendo wa Makosa ya Jinai, Sura ya 20; Sheria ya Kanuni ya Adhabu, Sura ya 16; Sheria ya Ulinzi wa Watoa Taarifa na

Mashahidi, Sura ya 446; Sheria ya Mamlaka ya Udhibiti Usafiri Ardhini, Sura ya 413; Sheria ya Usimamizi wa Usalama Barabarani, Sura ya 168; Kanuni za Kudumu za Jeshi la Magereza (PSO) za Mwaka 2003; Amri Kuu za Idara ya Uhamiaji (IGO) za Mwaka 2023 na Kanuni Kuu za Jeshi Usu la Uhifadhi wa Wanyamapori na Misitu.

Aidha, sheria mpya zinazopendekezwa kutungwa ni Sheria mahsusii ya dhamana (Bail Act) itakayoainisha mfumo, mamlaka na utaratibu wote wa dhamana na Sheria itakayoruhusu na kusimamia upelelezi binafsi.

Mheshimiwa Rais,

Tunamshukuru Mhe. Balozi Dkt. Moses M. Kusiluka, Katibu Mkuu Kiongozi, kwa kuzielekeza mamlaka zote kutoa ushirikiano wa kutosha kwa Kamati hiyo. Hivyo, kwa kuwa Kauli Mbiu iliyowasilishwa kwetu na Mahakama mwaka huu inatekelezeka na kutoa fursa ya kila Taasisi kujitathmini na, au kufanyiwa tathmini na Kamati yako pamoja na wadau wenza katika Mfumo wa Haki Jinai, Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali inatoa rai kwa kila taasisi kukwepa aibu ya kuangukia kwenye kundi la taasisi zitakazobainika kukwamisha mnyororo wa maboresho haya.

Katika kutekeleza majukumu yetu, kwa sasa Ofisi yangu iko tayari kuendelea kupokea maelekezo yanayohusiana na utungwaji na marekebisho ya sheria (Drafting instructions) zilizokusudiwa kufanyiwa kazi kwa kushirikiana na wadau wetu kwa lengo la kuboresha Mfumo wa utoaji Haki Jinai. Kwa minajili hiyo, tayari tumepokea mapendekezo ya

kurekebisha Sheria ya Kudhibiti Makosa ya Uhujumu Uchumi na Uhalifu ya Kupangwa, Sura ya 200. Pia, Ofisi yangu itaendelea kutoa miongozo na maelekezo kwa wadau wengine wa Haki Jinai wanaohusika na usimamizi au utekelezaji wa sheria zilizotajwa katika ripoti ya Tume hiyo.

Mheshimiwa Rais,

Kama Mshauri Mkuu wa Serikali, natambua umuhimu wa kuwa na Mfumo wa Sheria nchini unaokidhi mahitaji ya jamii katika kujiletea maendeleo kiuchumi, kijamii na kiteknolojia. Dhamira ya Ofisi yangu ni kuiwezesha Serikali, inayoandaa miswada, na Bunge linalotunga sheria, kutekeleza majukumu vyema ili kuiwezesha nchi kuwa na sheria zitakazoboresha mfumo wa Haki Jinai. Waandishi wa Sheria wataendelea kufanyakazi bila kuchoka ili kutimiza malengo yetu ya kutoa matoleo ya sheria zilizofanyiwa urekebu na ambazo zinaendelea kufanyiwa ufasiri kwa lugha ya Kiswahili na Kiingereza ili kurahisisha usomaji wake.

Mheshimiwa Rais,

Katika kutathmini ushiriki wa Mawakili wa Serikali, Ofisi yangu kwa kushirikiana na mamlaka za ajira waliko Mawakili wa Serikali 3,366 (kufikia tarehe 26.01.2024), tunakusudia kutumia vyema mifumo ya Office of the Attorney General Management of Information System (OAG-MIS) na Public Employees' Management of Information System (PEPMIS) kupima utendaji kazi wa kila Wakili. Kazi hii itatekelezwa na Dawati maalumu lenye dhamana ya kusimamia Usajili wa Mawakili kwenye Daftari la Usajili wa Mawakili wa Serikali ambalo pia linahusika na kutathmini utendaji wao wa

kazi pamoja na uwepo wa mifumo wezeshi na umadhubuti wake. Divisheni husika na Dawati hili watashirikiana ipasavyo na Waajiri kutekeleza jukumu hili.

Tutaongeza ufanisi wa utendaji wa kazi zetu na kuitendea haki Kauli Mbiu iliyowasilishwa na Mahakama kwa kuwajengea uwezo na kuwapatia stadi za kazi Mawakili wa Serikali ili kundi hili lenye Mawakili 3,366 (111 waliopo Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, 128 waliopo Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali, 307 waliopo TAMISEMI, 661 waliopo Ofisi ya Taifa ya Mashtaka na 2,159 walio kwenye maeneo mengine) washiriki ipasavyo kuendesha mashauri mbele ya vyombo vyaa maamuzi na kutekeleza majukumu mengine ya kisheria na kuhakikisha kwa namna moja au nyingine yanachangia kuboresha Haki Jinai na kuchochea Ustawi wa Taifa. Mpango huu utawawezesha mawakili kukua, kuboea na kufikia ndoto zao katika utumishi wa Umma na maeneo mtambuka ndani na nje ya nchi (kwenye taasisi za Kimataifa). Hili ni eneo mojawapo ya yale ambayo Timu ya Serikali ya Sheria (GLT) itayafanya tathmini mara kwa mara.

Mheshimiwa Rais,

Tunapoadhimisha Kilele cha Siku ya Sheria Nchini nawakumbusha tena viongozi wetu kuzingatia Miongozo na Maelekezo iliyotolewa na Ofisi yangu kwa Wakuu wa Mikoa, Wakuu wa Wilaya na Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (OR-TAMISEMI) Tanzania Bara ambayo imesaidia kupunguza baadhi ya malalamiko yaliyokuwa yaktokea mara kwa mara kabla hayajafika Mahakamani. Malalamiko hayo yalikuwa

yakitoka kwa wananchi, watumishi wa umma na wadau mbalimbali wakidai waliwekwa mahabusu kinyume na sheria, kukamatwa bila kufuata taratibu za kisheria, utoaji wa adhabu za papo kwa hapo kama vile viboko kutoka kwa Viongozi wa Serikali, kuzuia ama kuingilia utekelezaji (execution) wa tuzo na amri za Mahakama pindi Mahakama inapokuwa imetoa hukumu na kufanya utekelezaji huo kupitia madalali wa Mahakama.

Milango ya Ofisi yangu itaendelea kuwa wazi kwa viongozi, wadau na wananchi kuhakikisha Haki inapatikana kwa Ustawi wa Taifa. Kabla ya kukiuka sheria na misingi ya Utawala Bora viongozi na wadau wote nawasihi wasione ugumu kuingia kwenye mfumo uliotuzindulia mnamo tarehe 29 Septemba, 2022 wa Office of Attorney General Management Information System (OAG-MIS) ambamo, pamoja na mambo mingine, kuna dirisha la kupakia na kupakua sheria, Daftari la Usajili wa Mawakili wa Serikali, Dawati la Msaada (help desk) na Simu ya Huduma kwa umma (Toll Free Number). Kwa sasa, Ofisi yangu inaendelea na mpango wa kuweka mifumo madhubuti ya kielektroniki na kuunganisha mfumo wa OAG-MIS na mfumo wa Kesi wa Mahakama ya Tanzania (e-CMS) pamoja na mifumo mingine ikiwemo ile ya Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali na Mamlaka ya Udhibiti wa Ununuzi wa Umma (PPRA).

Mheshimiwa Rais,

Napenda kwa dhati kumshukuru sana Mhe. Jaji Mkuu na Mahakama ya Tanzania kwa kuendelea kuishirikisha kikamilifu Ofisi yangu na wadau wengine katika kutoa ushauri kwa taasisi mbalimbali na kwa umma kwa ujumla kuhusiana na masuala mbalimbali ya kisheria kwenye Maadhimisho ya Wiki ya Sheria ambayo hufanyika kila mwaka. Katika maadhimisho ya Wiki ya Sheria nchini yaliyoanza tarehe 24–30 Januari, 2024 katika Viwanja vya Mwalimu Nyerere (Nyerere Square) jijini Dodoma, Ofisi yangu, kwa kushirikiana kikamilifu na wadau wengine, ilitoa ushauri na elimu kwa umma kuhusu masuala mbalimbali ya kisheria. Mionganii mwa masuala ambayo yamekuwa yakelewa ushauri mara kwa mara katika wiki ya sheria ni juu ya changamoto zinazohusiana na Haki Jinai kwa namna moja au nyingine. Niwasihii wadau wote wa Haki Jinai tuendelee kushirikiana kutoa elimu kwa umma kuhusu uzingatiaji wa utekelezaji wa sheria zinazohusu Haki Jinai kwa ustawi wa Taifa letu.

Aidha, baada ya kupata muda wa kutosha kutembelea mabanda ya wadau pale Nyerere Square tarehe 30.1.2024 na kubaini kwamba wananchi wengi wanazidi kufurika kwenye mabanda hayo wakiwa na kero za aina zile zile ambazo wamekuwa wakilalamikia kwa zaidi ya miaka kumi nyuma kama ambavyo pia wanajitokeza na kuziibua kwenye ziara za viongozi wa kisiasa na wakati mwingine hadi kwenye nyumba za ibada, ni maoni yangu kwamba wakati umefika kwa Serikali kuwa na vituo jumuishi vyta kutoa huduma elekezi masaa ishirini na nne. Vituo hivyo, kwa kuanzia na Kituo Kimoja katika Jiji la Dodoma viwe na kazi ya kuwapokea,

kuwasikiliza wananchi na kuwapatia huduma elekezi ikiwa ni pamoja na miongozo mahsusini ya kuwawezesha kupata suluhisho ya mahitaji yao ya kisheria.

Mheshimiwa Rais,

Ninayo heshima kubwa kukuomba kama mlezi Mkuu wa Ofisi yangu na Taasisi za Serikali zinazotoa huduma ya kisheria kwa wananchi kuangalia namna tutakavyowezeshwa kuanzisha Kituo cha Dodoma katika Mwaka wa fedha 2024/25.

Mheshimiwa Rais,

Tunakupongeza sana kwa jinsi ambavyo Serikali imeendelea kutekeleza kwa kasi kubwa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa mwaka 2023/2024, Mpango Mkakati wa Mahakama wa mwaka 2020/21–2024/25 na Agenda 2030 hususan lengo endelevu namba 16 linalohusu Amani, Haki na Taasisi Madhubuti. Kujengwa kwa Vituo Jumuishi vya Utolleaji Haki Mahakamani (IJC) kumeilettea heshima Kubwa Tanzania na Mahakama ya Tanzania ambapo miundombinu ya kisasa Mahakamani imechangia kwa sehemu kubwa kutatua changamoto zilizokuwa zinaitatiza Mahakama ya Tanzania kutoa Haki kwa wakati. Maboresho makubwa yamepunguza idadi ya kesi za jinai na madai na Mahakama yetu imeanza kuvutia Utalii wakiwemo wadau wa Nje wanaoomba kuja kujifunza.

Ili kuendeleza azma yako ya kuona Ofisi yangu na Taasisi zote za kisheria za Serikali nchini zinaondokana na changamoto ya miundombinu

kuwasikiliza wananchi na kuwapatia huduma elekezi ikiwa ni pamoja na miongozo mahsusini ya kuwawezesha kupata suluhisho ya mahitaji yao ya kisheria.

Mheshimiwa Rais,

Ninayo heshima kubwa kukuomba kama mlezi Mkuu wa Ofisi yangu na Taasisi za Serikali zinazotoa huduma ya kisheria kwa wananchi kuangalia namna tutakavyowezeshwa kuanzisha Kituo cha Dodoma katika Mwaka wa fedha 2024/25.

Mheshimiwa Rais,

Tunakupongeza sana kwa jinsi ambavyo Serikali imeendelea kutekeleza kwa kasi kubwa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa mwaka 2023/2024, Mpango Mkakati wa Mahakama wa mwaka 2020/21–2024/25 na Agenda 2030 hususan lengo endelevu namba 16 linalohusu Amani, Haki na Taasisi Madhubuti. Kujengwa kwa Vituo Jumuishi vya Utolleaji Haki Mahakamani (IJC) kumeilettea heshima Kubwa Tanzania na Mahakama ya Tanzania ambapo miundombinu ya kisasa Mahakamani imechangia kwa sehemu kubwa kutatua changamoto zilizokuwa zinaitatiza Mahakama ya Tanzania kutoa Haki kwa wakati. Maboresho makubwa yamepunguza idadi ya kesi za jinai na madai na Mahakama yetu imeanza kuvutia Utalii wakiwemo wadau wa Nje wanaoomba kuja kujifunza.

Ili kuendeleza azma yako ya kuona Ofisi yangu na Taasisi zote za kisheria za Serikali nchini zinaondokana na changamoto ya miundombinu

ya Ofisi ninawasilisha tena Ombi maalumu la Serikali kuendelea kuimarisha miundombinu ya utoaji haki kwa kutenga bajeti kwa ajili ya kujenga Vituo Jumuishi vya Taasisi za Serikali zinazotoa Huduma za Kisheria (Government Legal Institutions Integrated Centers – GLIICs) kwa Kituo Kimoja Jumuishi kutumiwa na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Wakili Mkuu wa Serikali, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka na wadau wake. Vituo Jumuishi vinavyojengwa llemela Mwanza na Arusha tayari vimeonesha mwanga jinsi itakavyokuwa rahisi kwa Mawakili wa Serikali kuvifika yituo Jumuishi vya Mahakama na kuwawezesha wadau na wananchi wanaohitaji huduma ya taasisi hizo za Serikali kuhudumiwa katika muda mfupi na kwa ubora wa hali ya juu. Aidha, Vituo hivyo vitapunguza gharama za uendeshaji wa ofisi kwa wadau kwa kuepusha ulazima wa kila taasisi kujenga au kupanga pango lake.

Mheshimiwa Rais,

Nimalizie kwa kutoa ahadi kwako Mhe. Rais na kwa Mhe. Jaji Mkuu na wadau wengine kwamba Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali itaendelea kutoa ushirikiano kwa Mahakama inapotekeleza majukumu yake ya Kikatiba ya utoaji haki na kwa namna ya pekee, kuhusu Haki Jinai. Ni rai yangu kuwa, ili maboresho ya mfumo wa Haki Jinai yafanikiwe, wananchi na wadau wenye dhamana ya kufika Mahakamani na kwa wadau wengine kutoa Ushahidi na maelezo waungane nasi na kutoa ushirikiano wa dhati katika michakato mbalimbali inayoendelea katika kuboresha Mfumo wa Haki Jinai na Taasisi zinazohusika. Pia, nikumbushe tu kwamba jitihada

hizi zote zitazaa matunda kwa kila mdau wakiwemo wananchi kuepukana na vitendo vya rushwa ambayo ni adui mkubwa wa HAKI.

NINAWATAKIA HERI YA MWAKA MPYA 2024.

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA .....

Asanteni kwa kunisikiliza

Jaji Dkt. Eliezer Mbuki Feleshi
MWANASHERIA MKUU WA SERIKALI

01.02.2024